

Kobo
- et digitalt
system for
kommunale
boliger!

Beslutningsgrunnlag

for å ta i bruk Kobo i utviklingsfasen av
prosjektet

Innhold

Innspill til beslutningsgrunnlag i den enkelte kommune	3
Sammendrag	3
Hva er Kobo?.....	3
Bakgrunn	3
Gevinster	3
Hvorfor ta i bruk Kobo i tidlig fase av utviklingen?.....	3
Implementeringsstøtte	4
Dette bidrar prosjektet med (Husbanken):.....	4
Dette bidrar Digi Rogaland/Digi Vestland med:.....	4
Planlagt periode for nasjonal innføring:	4
Risikoen:.....	4
Kostnader og ressurspådrag per kommune (etter prosjektperioden) fra 2024	4
Hva er prosjekt kommunal bolig (Kobo)?	5
Hva består Kobo av i dag og hva kommer snart?	5
Hva koster det å ta i bruk Kobo?.....	5
Ønsker din kommune å ta i bruk løsningene så fort som mulig?	6
Plan for utrulling	6
Plan for hver pulje med aktiviteter og digitale samlinger	6
Hvorfor ta i bruk Kobo nå?.....	6
Hvordan ta i bruk Kobo?	6
Maler og andre verktøy som kan hjelpe kommunen i gang	7
Når er det hensiktsmessig å ta i bruk Kobo?	7
Hvilke konsekvenser og effekter kan kommunen forvente ved å ta i bruk Kobo nå?	8
Forutsetninger og risiko	8
Hvordan melde interesse for å ta i bruk Kobo?	9

Innspill til beslutningsgrunnlag i den enkelte kommune

Beslutningsgrunnlaget er laget med utgangspunkt i at kommunen tar i bruk Kobo i tidlig fase (før avslutning av prosjektet i 2023). En oppdatert versjon vil foreligge for «ordinær» påkobling senest ved utløp av prosjektperioden (planlagt å vare til sommeren 2023).

Beslutningsgrunnlaget skal sette kommunen i stand til å svare ja eller nei på spørsmålet:

Ved å ta i bruk Kobo i tidlig fase av utviklingen, vil kommunen kunne levere tjenester knyttet til kommunalt disponerte utleieboliger *bedre enn med dagens systemstøtte*? Vil gevinstene oppveie kostnader, risiko og ulemper?

Sammendrag

Hva er Kobo?

Prosjekt Kobo utvikler digitale løsninger, som skal gjøre det enklere for innbyggerne å søke om kommunale utleieboliger. Løsningen vil også forenkle saksbehandlingen for de ansatte og utarbeide statistikk knyttet til kommunale utleieboliger. Prosjektet er et samarbeid mellom KS og norske kommuner, og målet er å forenkle prosessen med å søke, tildele og administrere kommunale utleieboliger.

Bakgrunn

Innbyggerne som søker kommunal bolig møter ofte et lite brukervennlig system, som ikke alltid ivaretar krav til personvern godt nok. Mange ansatte i kommunene jobber med papirskjemaer og excelark, noe som gjør arbeidsdagen mer tungvint enn nødvendig. Boliger står i perioder tomme, og kommunene taper inntekter. Staten får ikke god nok informasjon til å utarbeide gode prognoser og beredskap og til å utvikle mer effektive virkemidler.

Gevinster

For innbygger: Lettere og raskere søknadsprosess, innsyn i egen sak, trygg behandling av personopplysninger, mer egnet bolig og bedre oppfølging.

For kommunen: Bedre oversikt over boligene: status og egenskaper. Enklere å fatte vedtak, finne og tildele egnet bolig, sikre rett oppfølging og administrere leieforholdet. Enklere å overholde krav til GDPR. Enklere å rapportere. Med god oversikt over søkere, boliger og leietakere kan kommunen planlegge ut fra behov og utnytte boligmassen bedre.

For staten: Tilgang til statistikk og analyse som gir bedre grunnlag for å utforme virkemidler og mer treffsikker politikk.

Hvorfor ta i bruk Kobo i tidlig fase av utviklingen?

- Det er rimelig å anta at Kobo-løsningene allerede nå vil gi verdi for kommuner som tar løsningene i bruk
- Tidlig bruk vil gi kommunen mulighet til å påvirke utvikling av løsningene
- Bedre beslutningsstøtte. Data som samles inn gjennom bruk av Kobo vil bidra til at både kommunens eget datagrunnlag, så vel som det nasjonale datagrunnlaget, kan bygges raskere og med økt kvalitet.

Prosjektet støtter opp om visjonen like digitale innbyggertjenester og anbefalinger fra digitaliseringsstrategien i offentlig sektor.

Implementeringsstøtte

Dette bidrar prosjektet med (Husbanken):

Maler og veiledninger gevinstberegning og planlegging av gevinstrealisering. Veileder for tildeling av rettigheter i Altinn samt mal og veileder for gjennomføring av ROS-analyse og DPIA (preutfylt underlag).

Dette bidrar Digi Rogaland/Digi Vestland med:

Bistå Husbanken med utarbeidelse av dokumentasjon og veiledere. Bistå kommunene med implementeringsstøtte (Planlegge felles innføring. Arrangere felles samlinger. Være kommunenes kontaktpunkt og formidler til/fra Husbanken).

Planlagt periode for nasjonal innføring:

Nasjonal innføring i samarbeid med de regionale dignettnettverkene er planlagt fra januar 2023. Kommunene kan velge mellom 3 puljer (1., 2. eller 3. tertial). Det vil selvsagt bli mulig å koble på Kobo også etter 2023.

Risikoer:

- Kobo er under utvikling
- Manglende kapasitet og engasjement i kommunen
- Manglende opplæring av ansatte
- Manglende ledelse av endringen
- Innbyggerne er ikke digitalt aktive
- Gamle rutiner erstattes ikke med nye

Kostnader og ressurspådrag per kommune (etter prosjektperioden) fra 2024

- Investeringskostnad: 0
- Driftskostnad: Dekkes av Husbankens driftsrammer. Se eget avsnitt.
- Eventuelle kostnader til integrasjoner med andre løsninger, som for eksempel system for forvaltning, drift og vedlikehold av eiendomsmassen (FDV-system) (valgfritt)
- Prosjektkostnader: Prosjekttressurser, opplæring

Hva er prosjekt kommunal bolig (Kobo)?

Prosjekt Kobo utvikler digitale løsninger for søknad, saksbehandling og statistikk knyttet til kommunalt disponerte utleieboliger. Prosjektet er et samarbeid mellom Husbanken, KS og kommuner over ca. 3 år med finansiering over statsbudsjettet.

Målet er at det skal bli enklere å søke kommunal bolig for de som trenger det. En boligsøker skal få lettere og raskere søknadsprosess, innsyn i egen sak, trygg behandling av personopplysninger, mer egnet bolig og bedre oppfølging.

For kommunen skal det bli enklere å fatte vedtak, finne og tildele egnet bolig, sikre rett oppfølging og administrere leieforholdet. Med god oversikt over søkere, boliger og leietakere får kommunen et bedre beslutningsgrunnlag for å planlegge videre utvikling av boligmassen.

Staten vil få tilgang til statistikk og analyse som gir bedre grunnlag for å utforme virkemidler og mer treffsikker politikk.

Utvikling av de digitale løsningene startet høsten 2020 (etter konsept- og planleggingsfase), og 6 pilotkommuner har brukt løsningene siden våren 2021. Løsningene utvikles etter smidig metodikk med hyppige delleveranser. En komplett minimumsversjon er forventet klar høsten 2023, men på grunn av positive tilbakemeldinger fra pilotkommunene og stor etterspørsel fra en rekke kommuner, vil prosjektet starte trinnvis utrulling tidligere enn planlagt fra første kvartal 2022.

Hva består Kobo av i dag og hva kommer snart?

Kommuner som tar i bruk Kobo får tilgang til fagsystemet som (så langt) har boligoversikt og enkel støtte for saksbehandling. Digital søknad og selvbetjeningsløsning for innbyggere er i test og forventes rullet ut til i løpet av andre halvår 2022. Utvidet funksjonalitet for saksbehandling, automatisk innhenting av skatt- og inntektsopplysninger, integrasjonspunkt for import av data fra FDV-system og beslutningsstøtte/ rapporteringsunderlag vil lanseres fortløpende utover i utviklingsperioden (frem til sommeren 2023).

Hva koster det å ta i bruk Kobo?

Staten har bevilget 90 mill kr over tre år til å finansiere investeringskostnadene for utvikling av grunnleggende funksjonalitet til selvbetjening, fagsystem og statistikk-løsning.

Kommunal- og distriktsdepartementet har varslet at Husbanken får rammer til å dekke kostnadene til FDV knyttet til videre drift og utvikling av løsningen etter prosjektperioden. Dersom kostnadene blir høyere enn anslått (20 millioner i 2024 for så å falle gradvis til, og stabilisere seg på, 12 millioner fra 2029), må vi vurdere en annen finansieringsmodell der kommunene også bidrar med finansiering.

Dersom kommunene og Husbanken kommer til at det er behov for å utvide Kobo med funksjoner som det i dag ikke er planlagt for eller satt av midler til, må stat og kommune sammen drøfte hvordan eventuelle merkostnader skal dekkes. Det vil da kunne være naturlig å vurdere en form for samfinansiering mellom kommunene og staten.

Kommunen må ta høyde for kostnader knyttet til innføring. Det kan for eksempel være:

- Tilpasninger ifm. kobling av FDV-system med integrasjonspunkt i Kobo
- Kobling mot kommunens arkivsystem
- Arbeid knyttet til å legge inn data om boligene i systemet
- Tid brukt ifm. implementeringsaktiviteter (for eksempel personvernkonsekvensvurdering (DPIA), ROS-analyse, gevinstrealiseringsplan, opplæring osv.)

Ønsker din kommune å ta i bruk løsningene så fort som mulig?

I denne invitasjonen finner dere informasjon om hva dere kan forvente, hva dere må ha klart før dere kan ta i bruk Kobo og hvordan dere kan melde interesse.

Plan for utrulling

Prosjektet åpnet våren 2022 for at flere enn pilotkommunene kan ta i bruk Kobo. Utrulling har i 2022 skjedd i samarbeid med diginettverkene - i første omgang Digi Vestland og Digi Rogaland.

Nasjonal innføring i samarbeid med de regionale diginettverkene er planlagt fra januar 2023 og vil bygge på erfaringer fra pulje 1 og 2 i Rogaland og Vestland samt gjenbruke maler og veiledninger utarbeidet i samarbeid med Digi Rogaland og Digi Vestland. Kommunene kan velge mellom 3 puljer (1., 2. eller 3. tertial). Det vil selvsagt bli mulig å koble på Kobo også etter 2023.

Plan for hver pulje med aktiviteter og digitale samlinger

Puljene vil følge plan med aktiviteter og samlinger via Teams (digitalt):

1. Oppstartsmøte (1,5 time)
2. Samling 1 – ROS-analyse og DPIA (2,5 time)
3. Samling 2 – Arbeidsprosesser og gevinstarbeid (2,5 time)
4. Samling 3 – Opplæring bolig (2,5 time)
5. Samling 4 – Opplæring saksbehandling (2,5 time)
6. Evalueringsmøte (1,5 time)

Samlingene vil starte med felles presentasjoner, opplæring mm. Deltakerne går så i digitale grupperom med kommuner fra eget diginettverk for å jobbe med oppgaver eller praktisere det man har lært. De som deltar fra Kobo-prosjektet vil gå mellom de digitale møterommene og svare på spørsmål/bistå ved behov.

Hvert diginettverk må gjerne arrangere møter/samlinger i tillegg til de nasjonale hvis det er ønskelig (for eksempel hvis man vil jobbe felles med DPIA eller ROS-analyse utover samlingen, ha erfaringsdeling el.l.). Det er ønskelig at diginettverkene ivaretar informasjonsflyt mellom Husbanken og kommunene utenfor samlingene.

Hvorfor ta i bruk Kobo nå?

Basert på tilbakemeldinger fra pilotkommunene, kommuner i pulje 1 og andre kommuner som har meldt interesse, er tilbakemeldingen at Kobo-løsningene allerede nå kan gi verdi for kommuner som tar løsningene i bruk. Videre vil tidlig bruk gi kommunen mulighet til å påvirke utvikling av løsningene*. Data som samles inn gjennom bruk av Kobo vil bidra til at både kommunens eget datagrunnlag, så vel som det nasjonale datagrunnlaget, kan bygges raskere og med økt kvalitet. Dette vil igjen bidra til bedre beslutningsstøtte for kommune og stat i utforming av politikk, tiltak og virkemidler.

*Alle kommuner kan påvirke utviklingen ved å gi innspill og tilbakemeldinger, men prosjektet vil vektlegge erfaringer og innspill fra kommuner som har tatt Kobo i bruk.

Hvordan ta i bruk Kobo?

Før kommunen kan ta i bruk Kobo, må dere:

- Inngå standard avtale om bruk av Kobo med Husbanken som systemleverandør

- Inngå databehandleravtale med Husbanken
- Inngå avtale med Skatteetaten om deling av data
- Gjennomføre ROS-analyse
- Gjennomføre personvernkonsekvensvurdering (DPIA)
- Tildele rettigheter i Altinn
  - Til saksbehandlere og ansatte i kommunen som skal ha tilgang til Kobo
  - Til Husbanken for å slå opp i Folkeregisteret på vegne av kommunen
- Konfigurere kommunespesifikke innstillinger i Kobo

Prosjektet anbefaler videre at dere:

- Har en innføringsansvarlig/lokal prosjektleder
- Sikrer forankring på strategisk ledernivå i kommunen – inkludert tydelige føringer på bruk av løsningene
- Involverer alle aktører som samhandler om tjenesteleveransen for å planlegge implementering og hvordan dette påvirker arbeidsprosesser, rutiner og praksis
- Utnevner en gevinstansvarlig
- Utarbeider en gevinstrealiseringsplan og etablerer nullpunkt-målinger for nøkkeltallene i planen
- Vurderer endringer i arbeidsprosess og/eller organisering av tjenesteleveransen for å sikre at kommunen får de planlagte gevinstene
- Sørger for at alle med tilgang til Kobo får tilstrekkelig opplæring, informasjon og motivasjon til å ta i bruk løsningene
- Vurderer å ha med ressurser som ivaretar kommunikasjon, informasjonssikkerhet, teknisk/IT

Maler og andre verktøy som kan hjelpe kommunen i gang

Følgende veiledere ligger tilgjengelig på husbanken.no:

- Veileder for å tildele rettigheter i Altinn
- Mal og veiledning for gjennomføring av ROS-analyse
- Mal og veiledning for gjennomføring av DPIA
- Mal og veiledning for gevinstberegning og planlegging av gevinstrealisering
- Mal for prosjektmandat, interessentanalyse, kommunikasjonsplan og milepælsplan

For å presentere Kobo for interessenter i kommunen, kan [Kobolab](#) brukes (åpent tilgjengelig på nett).

Når er det hensiktsmessig å ta i bruk Kobo?

Kommunen må selv vurdere når det er mest hensiktsmessig å ta i bruk Kobo. Pulje 2 i regi av Digi Rogaland og Digi Vestland er siste mulighet for påkobling i 2022. Neste mulighet vil være fra januar 2023.

Prosjektet anser at den viktigste forutsetningen er at alle i kommunen som skal bruke Kobo er motivert og har kapasitet til å ta i bruk et nytt system (inkludert forberedende aktiviteter listet over) – og at beslutningen er forankret i kommunens strategiske ledelse. I tillegg er det viktig at man aksepterer og forstår forutsetningene og risikoene beskrevet senere i dokumentet, og at forventningene er i tråd med hva prosjektet kan levere.

Hvilke konsekvenser og effekter kan kommunen forvente ved å ta i bruk Kobo nå?

Prosjektet har i samarbeid med kommunene og andre interessenter identifisert en rekke gevinster, og tilbakemelding fra pilotkommunene er at de allerede med begrenset funksjonalitet er i gang med å realisere gevinster.

Gevinstene som realiseres tidlig – med nåværende funksjonalitet, ser ut til å være:

- Oversiktlig og effektiv saksbehandling og tilgang til informasjon om saker, søknader, personer og boliger
- Enklere å tildele boliger basert på boligoversikten
- Mer og enklere tilgjengelig informasjon om boligene
- Kan pensjonere excel-filer o.l. som ikke oppfyller krav til informasjonssikkerhet og personvern (GDPR)

En mer utførlig beskrivelse av mulige gevinster over tid finnes i innføringshåndboken. Som del av innføringsarbeidet er det planlagt nullpunktsmålinger, og prosjektet har utarbeidet maler og veiledning for gevinstplanlegging.

Forutsetninger og risiko

Løsningen er fortsatt tidlig i utviklingsløpet. Det er svært viktig at kommunene har realistiske forventninger til fordeler og ulemper med å ta i bruk løsningene så tidlig.

Kommunen bør være bevisst følgende forutsetninger og risiko når beslutningen tas:

Prosjektet vil styre hvorvidt ny funksjonalitet gjøres tilgjengelig for pilotkommunene og øvrige kommuner samtidig eller ikke

Det kan i noen tilfeller være hensiktsmessig at pilotkommunene tester ut ny funksjonalitet før flere kommuner tar den i bruk. Dette for å minimere risiko for feil, frustrasjon hos brukerne og dermed stort trykk på brukerservice.

Å ta i bruk Kobo i tidlig fase, betyr at funksjonaliteten er begrenset og vil kunne oppleves mangelfull

Det er viktig at kommunen forstår og aksepterer at løsningen de tar i bruk er en tidlig versjon og at den utvikles fortløpende. Mulige konsekvenser av dette er:

- Det kan være feil i løsningen som man normalt ikke ville funnet i et ferdig system
- Det vil regelmessig gjøres endringer i eksisterende funksjonalitet og komme til ny funksjonalitet

Jo tidligere kommunen tar i bruk Kobo, desto høyere er risikoen for at feil og/eller forbedring av funksjonalitet medfører merarbeid for kommunen

Som tidlige brukere av nye løsninger, vil det kunne forekomme feil som fører til merarbeid for kommunen. Større endringer kan medføre at data går tapt (selv om vi strekker oss langt for å unngå at dette skjer). Videre må kommunen påregne å gå igjennom og kvalitetssikre data etter større endringer.

Prosjektet vil ha begrenset kapasitet til å yte opplæring og brukerservice

Prosjektet vil gjøre sitt beste for å følge opp nye kommuner som tar i bruk Kobo, men også opplæring og brukerstøtte vil utvikles basert på tilbakemeldinger og erfaringer. Dvs at opplæring og brukerstøtte vil være i tidlige versjoner, og kommuner som tar i bruk Kobo senere i prosjektperioden vil mest sannsynlig få glede av at både opplæring og brukerstøtte vil ha utviklet seg i positiv retning. Videre har prosjektet et definert omfang som skal leveres i løpet av prosjektperioden, og må derfor prioritere videre utvikling fremfor tett oppfølging av kommunene som tar i bruk løsningen i tidlig fase. Kritiske feil som meldes inn vil derimot få første prioritet, og rettes innen kort tid.

Prosjektet vil vurdere innspill og tilbakemeldinger helhetlig

Løsningene som utvikles skal tjene flere formål og aktører (innbygger, kommune og stat) – og har som ambisjon å levere verdi til alle landets kommuner. Alle innspill, tilbakemeldinger og endringsforslag ønskes velkommen, og prosjektet vurderer disse opp mot et helhetlig bilde. Det betyr at et ønske fra én kommune ikke alltid vil resultere i endring i løsningene og/eller måten vi jobber på. Videre vil prosjektet ikke ha kapasitet til å følge opp hver enkelt tilbakemelding med dialog, men vil ta med alle innspill i det videre arbeidet. Prosjektet skal imidlertid kunne redegjøre for vurderinger og begrunne disse i prosjektets mandat, målsetning og/eller innsikt.

Prosjektet kan stoppes eller omfanget vesentlig endres

Med de signalene som foreligger fra departementet, anser Husbanken det som lite sannsynlig at prosjektet stoppes eller endres vesentlig. MEN: Inntil prosjektet er levert, med grunnleggende funksjonalitet i løsningene og nødvendige lovendringer, finnes det alltid en mulighet for at dette kan inntreffe.

Hvordan melde interesse for å ta i bruk Kobo?

Vi ber om at kommuner som ønsker å ta i bruk Kobo i tidlig fase melder interesse ved å fylle ut [et skjema](#).

Mer informasjon finnes på husbanken.no, og dere må gjerne kontakte prosjektet på kobo@husbanken.no dersom dere har spørsmål.